

CEHENNEMİN HARAM OLDUĞU KİMSELER*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve muhterem Akra dinleyicileri! Cumanız mübarek olsun!.. Allah nice cumalara, mutlu, mübarek, güzel günlere sizleri sevdiklerinizle beraber, sıhhat ve afiyetle, devlet ve saadetle eriştirsin!..

Peygamber SAS Efendimiz Ahmed ibn-i Hanbel, Taberânî ve Hâkim'in *Müstedrek*'inde rivayet ettiği üzere, dört çeşit gözden bahsetmiş bir hadîs-i şerîfinde... Onları anlatmak istiyorum bugün. Buyuruyor ki Peygamber SAS Efendimiz bu rivayette:¹

حُرِّمَتِ النَّارُ عَلَى عَيْنٍ بَكَتْ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ
وَحُرِّمَتِ النَّارُ عَلَى عَيْنٍ سَهَرَتْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

حم. طب. والحاكم عن أبي ریحانة. زاد طب. وک: وَحُرِّمَتِ النَّارُ عَلَى عَيْنٍ غَضَّتْ عَنْ مَحَارِمِ اللَّهِ،
أَوْ عَيْنٍ فُقِئَتْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

¹ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.4, s.134, no:17252; Dârimî, *Sünen*, c.2, s.267, no:2400; Hâkim, *Müstedrek*, c.2, s.92, no:2432; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.8, s:315, no:8741; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.V, s.350, no:19899; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.9, s.149, no:18226; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.273, no:8869; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.2, s.28; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VII, s.289; Ebû Reyhâne RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.297, no:10575; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XII, s.115, no:11567.

RE. 274/10 (*Hurrimeti'n-nâru alâ aynin beket min haşyeti'llâh, ve hurrimeti'n-nâru alâ aynin seheret fî sebîli'llâh, ve hurrimetü'n- nâru alâ aynin gaddat an mehàrimi'llâh, ev aynün fukiet fî sebîli'llâh.*)

Dört tane rivayet var. İkiisi bir kitapta, öbür ikisi öteki rivayette var. Ben hepsini açıklamak istiyorum.

a. Allah Korkusundan Ağlayan Kimse

Birincisi:

حُرِّمَتِ النَّارُ عَلَى عَيْنِ بَكَتٍ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ

(*Hurrimetü'n-nâru alâ aynin beket min haşyeti'llâh*) Biliyorsunuz *nâr*, Arapça'da Türkçe'deki gibi değil. *En-nâr*, elif lâmlı yani harf-i tarifli, cehennem demek. Genel mânâsıyla ateş demek ama, hadis-i şerîflerde, ayet-i kerîmelerde *en-nâr* diye geçtiği zaman, ne ateşi?.. Cehennem ateşi, yâni cehennem. Cehennemde en büyük azab ateşle olduğu için...

Tabii cehennemde –Allah korusun, Allah göstermesin– azabların çok çeşitleri var. Hatta insanların dünyadaki işledikleri suçlara göre azablar değişiyor. Ona benzer bir şekilde azaplandırılıyor. Suçunun cinsine göre ceza...

الْجَزَاءُ مِنْ جِنْسِ الْعَمَلِ

(*El-cezàu min cinsi'l-amel*)² denilmiş. Yâni, “Karşılık, yapılan işin şekline göredir.” demek. İş ne ise ona göre, işlediği işin cinsine göre, karşılığını görür insan... Hani Türkçe’de güzel sözler vardır, atasözü; “*Rüzgar eken, fırtına biçer.*” derler. Tabii rüzgâr ekilmez ama, çok güzel; rüzgar eken fırtına biçer.

Şimdi ateş, cehennem ateşi, en büyük azab onunla görülüyor ama, başka azablar var dedim. Onları da biraz açıklamış olayım hatırıma gelmişken. Meselâ *mürâî*, yâni riyakâr... İbadeti ihlâsla değil de başkasına gösteriş için yapan, böyle halkın gözüne batacak tarzda yapan, halka göstermek için yapan insan. Şimdi bunun nasıl azaplanacağına dair Peygamber SAS Efendimiz Hazretleri buyuruyor ki:

“Mürâî, yâni riyakâr cennetin yanına kadar getirilir. Yaklaştırılır cennetin yanına... Cennetin güzel kokularını duyar. Cennetin güzel manzarasını görür, köşklerini görür, içindeki nimetlerin ne kadar güzel olduğunu görür. Ondan sonra Allah-u Teâlâ Hazretleri, ‘Onu cehenneme götürün!’ diye meleklerine emreder. Döndürürler, götürürler cehenneme...”

Şimdi o kişi diyecekmiş ki,

”—Ya Rabbi, beni cehenneme atıyorsun, bari cenneti göstermeden atsaydın! Cenneti gördüm, şimdi içimin yanıklığı, oradan ayrılışım, oraya giremeyişimden dolayı pişmanlık muazzam hale geldi. İçim parça parça, cayır cayır yanıyor. Ne

² *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.53, no:1070.

kadar büyük yanlışlık yapmışım!” filân deyince, Allah-u Teâlâ Hazretleri de:

“—İşte sen de böyle yaptın. Gösterdin, gösteriş için yaptın. Onun için sana da, bir çeşit yaptığının karşılığı!” diye bildirecekmiş.

Cehennemde tabi hem ateş var. Hem de çok şiddetli soğuk şeklinde cezalandırılan insanlar var. Cezalandırılış şekli farklı olan daha başka insanlar var. Meselâ, Peygamber Efendimiz Cebrâil AS’la giderken, bir seferinde görüyor. Sahih, *Riyâzü’s- Sâlihîn* hadislerinden, sıhhatli, sağlam rivayet... Bir adam öteki adamın başına kocaman bir taşı almış, öteki adamın kafasına bir vuruş vuruyor ki, dayanmak mümkün değil. O kocaman taş öyle şiddetle vurulunca, adamın başı parça parça yerlere saçılıyor. Ama parçalar tekrar bir araya geliyor, eski haline geliyor. Adam tekrar taşı kaldırıyor, yine vuruyor; başı tekrar dağılıyor. Tekrar, tekrar, tekrar...

Peygamber SAS Efendimiz Cebrail AS’a sormuş:

“—Ya Cebrâil, kardeşim! Bunun bu şekilde azaplandırılışının sebebi ne?..”

O zaman Cebrâil AS buyurmuş ki;

“—Ya Rasûlallah! Bu dünyadayken, Allah ona akıl verdi, fikir verdi, zihin verdi, muhakeme kabiliyeti verdi, söyleneni anlama kabiliyeti verdi. Gözü görüyor, kulağı işitiyor, her şeyi biliyor, her şeyi sağlam... Bu kafasıyla, bu aklıyla Allah’a ibadet etmedi, namazları kılmadı, işte bunun için cezalandırılıyor.

“—Sen bu kafanı kullanmadın da Allah’ın emirlerini tutmadın mı, namazı kılmadın mı?.. Al bakalım ceza böyle...”

Demek ki cezalar çeşitli. Şimdi, (*Hurrimetü’n-nâr*) yani cehennem... *Nâr*, burada cehennem mânâsına. Çünkü bazı şeyler, içindeki en önemli özelliği dolayısıyla o ismi alabilirler. (*Hurrimetü’n-nâru alâ aynin*) “Cehennem bir göze haram kılınmıştır ki, (*beket min haşyeti’llâh*) Allah korkusundan ağlamıştır o göz.” Yâni Türkçe’ye şöyle bizim kendi dil yapımızla, cümle yapımızla tercüme edecek olursak:

“Allahkorkusundan, haşyetullahtan, havfullahtan ağlayan bir insanın gözü, cehenneme haram kılınmıştır.” Yâni, o kimsenin gözü cehennemi görmeyecek, yâni o kişi cehenneme girmeyecek; cennetlik olacak! Bu tarzda bir ifade... Hadis-i şerifleri okuyanlar, dinleyenler böyle özel anlatım şekillerini hatırlarlar, bilirler.

Demek ki, Allah korkusundan ağlayan kimseyi Allah seviyor da cehenneme sokmayacak, cennetlik edecek.

“—Ağlamak olur mu, erkek adam ağlar mı?” deriz biz. Peygamber SAS’den rivayetler var. Sahabe-i kirâmdan — *rıdvânu’llâhi teâlâ aleyhim ecmaîn*— rivayetler var. O koca Hazret-i Ömer’in, gözyaşlarının yüzünde iz yaptığını biliyoruz. Hazret-i Ebû Bekr-i Sıddîk’ın, muhasara altına alınıp da, iki-üç sene tazyik altında Mekke’deki müslümanların çok

sıkıntılar çektiği zamanda evinin bahçesinde namaz kılarken ağlaya ağlaya, gözyaşları içinde nasıl ibadet ettiğini biliyoruz.

Dışarı çıkartmıyorlar, müşrikler ezà ediyorlar, baskı yapıyorlar. Kâbe'ye gitmek istiyor, göndermiyorlar. İşte orada namaz kılarken, mahallenin çocukları gelirlermiş, “Bu zat ne yapıyor?” diye hayretle seyrederlermiş.

Demek ki, Ebû Bekr-i Sıddîk'ın gözü yaşlı... Demek ki, Hazret-i Ömer gibi bahadır bir insanın gözü yaşlı... Allah korkusundan, mânevî duygularından, imanının kuvvetinden olan şeyler...

Peygamber Efendimiz de öyle... Peygamber Efendimiz bir keresinde sahabeden bir zata, sanıyorum Abdullah ibn-i Mes'ud RA'a, Kur'an-ı Kerim okumasını söylüyor. O da diyor ki:

“—Yâ Rasûlallah! Kur'an-ı Kerim sana indirilmişken, ben sana nasıl Kur'an-ı Kerim okuyabilirim?”

“—Olsun, oku, ben başkasından da dinlemeyi severim. Oku bakalım!..” buyuruyor.

Peygamber Efendimiz böyle pür dikkat, haşyetle, havf ile, edeble Kur'an-ı Kerim'i dinliyor, dinliyor, dinliyor... Ayetler bir ayet-i kerimeye geliyor: “Ne olacak o günde ki, bütün ümmetler getirilecek ortalığa, hesaba çekilmek üzere; sen de onların karşısına getirileceksin şahid olarak!” Allah Peygamber Efendimiz'i şahid olarak getirecek.

“—Ey insanlar!.. Ben size kitap gönderdim mi, haber gönderdim mi, cennetin cehennemin bilgisini hayattayken size tebliğ ettim mi, bildirdim mi?” diye soracak.

O zaman Peygamber Efendimiz şahid olacak...

“—Evet ya Rabbi!” diye.

Bu ayet-i kerimeye geldiği zaman;

“—Yeter artık, kâfi! Okuduğun miktar kâfi.” buyurmuş.

Bakmış ki o zat, sahabeden olan, okuyan, Kur’an-ı Kerim okuyan o şahıs; Peygamber SAS inci gibi gözlerinden yaşlar döküyor, ağlıyor.

Demek ki ağlamak; duygunun güzelliğinden, kuvvetinden, dindarlığın sağlamlığından, kalbin tertemizliğinden olan bir şey... Böyle olunca da, böyle ağlayan göz ne cehennemi görecek, ne de yanacak!..

Tabi burada da göz demiş. Adamın gözü çıkartılacak da, bir tarafta duracak değil tabii. İnsan gözüyle beraber bir bütün... Yâni, o gözün sahibi insan cehenneme girmeyecek, cehennemi görmeyecek, o azabı çekmeyecek demek.

Onun için, biz de bu duygulara sahip olmaya çalışmalıyız. Yâni, Allah’ı sevecek mü’min, sevgiden ağlayacak...Allah’ın ahirette suçlulara, kâfirlere adaletinin gereği, kahrının gereği verdiği cezaları okudukça, onlardan Allah’a sığınacak, ağlayacak. Tabii gösteriş için değil,

Allah rızası için... Hatta belki tenhalarda... Bazı hadis-i şeriflerde bu da bildiriliyor. Tenhada, meselâ geceleyin; kimse yok, seccadesini yaymış, hiç kimsenin görmediği, hatta ışıkların da olmadığı karanlık yerde, Allah'ın azametini düşünüyor, nimetlerini düşünüyor, ahireti düşünüyor, cenneti düşünüyor; kendisinin mazisini, hatalarını, kulluktaki eksikliklerini düşünüyor, ağlıyor... Tamam, işte böyle bir duyguyla, böyle tertemiz bir kalb ile müslüman olan, imanı böyle olan bir kimse ve bundan dolayı gözlerinden yaşlar boşanan bir kimse cennetlik olacak, cehennemi görmeyecek diye müjde!..

Tabii, cehenneme düşmemek çok büyük bir müjde... Cehennemde yanmamak çok büyük bir müjde... Çünkü cehennemin azabı tasvir olunamayacak kadar, tarif olamayacak kadar korkunç ve insanlar bu dünyada onun dehşetini tam mânâsıyla anlayamazlar. İnşâallah bir başka konuşmada hem cenneti, hem cehennemi beraber anlatalım!.. Çünkü sırf birisini anlatmaya, dinlemeye insanın tahammülü olmaz, çok zor olur. Anlatalım!

Şimdi burada cehennemden kurtulmak bir nimet, tabii cennetlik olmak daha büyük bir devlet ve saadet... Hem cehenneme girmiyor, azab görmüyor; hem de cennetin nimetlerine, izzetlerine Allah'ın rahmetine nâil oluyor. Allah cümlemizi nâil eylesin...

b.Allah Yolunda Uykusuz Kalan Kimse

Cümlelerin, yani peş peşe gelen dört cümlenin ikincisi:

وَحُرِّمَتِ النَّارُ عَلَى عَيْنِ سَهْرَتٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

(*Ve hurrimeti'n-nâru alâ aynin seheret fî sebîli'llâh*) “Yine cehennem ateşi haram kılınmıştır, (*alâ aynin*) öyle bir göze ki, (*seheret fî sebîli'llâh*) Allah yolunda uykusuz kalmıştır.” Yine Türkçe, güzel, muntazam bir cümle haline döndürelim! Böyle kırık tercüme deniliyor, bu çeşit tercüme... O da güzel oluyor, Arapça'nın cümle yapısını duymuş, anlamış, öğrenmiş oluyor insan. “Allah yolunda uykusuz kalmış bir göze de, cehennem ateşi değmeyecek!”

Sehere iki gözlü he ile, güzel he derler... He'ler üç tane biliyorsunuz, Arap alfabesinde. Bir; *elif, be, te, se, cim, cim'*den sonra gelen *ha*... Bu biraz kalın bir *ha*'dır. Bir de onun arkasından gelen, bizim *hı* dediğimiz harf var. O daha kalın ve boğazdan çıkan hırıltılı... Bir de bu güzel he dediğimiz iki gözlü *he*... *Vav, he, lâm-elif, ye* diyoruz, *he* diye adlandırıyoruz.

Seheret uykusuz demek. Uykusuz geceleme, geceyi uykusuz geçirmek demek... Bir göz *fî sebîli'llâh*, yani Allah yolunda... Daha ziyade anlaşılıyor ki; savaş yerinde, ordunun içinde, düşmana karşı gidilmişken uyku uyumayan bir göz... *Fî sebîli'llâh* cihad yapılırken ne yapar?.. Ordunun bir kısmı dinlenir. Tabii dinlenmeden de olmaz, dinlenmek ertesi günün çalışmasına

veya uyandıktan sonraki çalışmaya enerji depolamak demektir. İnsan yorulur yorulur, yatar uyur derin uykularda; ondan sonra kalkar, yine çalışır. Dinlenir yani...

Allah insan vücudunu çok güzel yaratmış, insan hayatını ne kadar güzel tanzim etmiş... Uyku denen bir olay insanın başına geliyor, uyku insanı sarıyor, etrafı gören, düşünen bütün uzuvlar tatile giriyor, dinlenmeye giriyor... İnsan şöyle altı saat, yedi saat, sekiz saat; zamanına göre dinleniyor, vücut dinçleşiyor. Ne kadar güzel!.. Yâni Allah'ın koyduğu nizam, insan vücuduna verdiği bu kabiliyet, uyuma... Uyumak da büyük bir nimet.

Bir yaşlı zat söylemişti,

“—İhtiyarlıkta insanın elinden alınan nimetlerden birisi uykudur!” diyordu.

Tabi insan anlayamaz, o ihtiyar zatın bu sözündeki derin mânâyı... Uyku da bir nimet... İnsan yatıyor, bir çocuk; mışıl mışıl uyuyor. Uyuya uyuya büyüyor küçük bebek. Saatlerce uyuyor ama, yavaş yavaş büyüyor, dinleniyor.

Yaramaz çocuk okuldan gelir, hoplar, zıplar, oynar; hakkıdır tabii... Ondan sonra da yatar, derin derin uyur. Bazen ağzında şekerle uyur. Bazen üstündeki elbiseyi çıkartmadan, koltuğun kenarında uyur kalır. Uyku da işte onun dinlenme vasıtası.

İhtiyarlıkta bu olmuyor, uyku uyuyamıyor insan... Saatlergeçiyor, çatlayacak, patlayacak yorgun, beyin çalışıyor, azalar çalışıyor... Uyuyamamak,

o da bir hastalık... Yani bilmeyen, tatmayan uykunun kıymetini anlayamaz.

Tabi orada uyudu. Birileri uyudu. Ötekiler ne yapacak? Nöbet tutacak. Çünkü bir söz var:

“—Su uyur, düşman uyumaz!”

Tabii buradaki *su*'yu herkes sanıyor ki, içtiğimiz su. Hani maden suyu, menbaa suyu diyoruz... Öyle sanılıyor. Halbuki *suburada* —aslında ü ile de söylenebilir, *sü* diye— asker demek. Yâni, *subaşı* diyoruz komutana, eski devirde.

Nasreddin Hoca fıkralarında duymuşsunuzdur. Nasreddin Hoca, subaşıyla karşılaştı; yani asker başı, çeri başı demek! Su uyur, düşman uyumaz! Yâni, “Ey komutan, su uyur, senin askerin yorulur; yürümüştür, yürümüştür, yürümüştür... Senin askerin yorulur uyur ama, düşman uyumaz. Düşman senin ordunun, askerinin en gafil olduğu zamanı kollar, saldırır. Baskın yapar, perişan eder.” demek.

Onun için askerlikte kâide nedir?.. Nöbet tutar askerler. Yani asker uyuduğu zaman da, uyumadığı zaman da etrafta gözcüler vardır. İleri karakollar vardır. Böyle bir baskın olmasın diye, düşmanı gözetlerler, etraftan haber verirler. Gelen varsa bilgi verirler, ihtar ederler. Nöbetçiler vardır.

Şimdi ötekiler uyudu bu zat nöbet tutuyor, uyumuyor. Bu nedir?.. Çok sevaptır. Yani Allah yolunda, cihad yolunda, öteki mü'minler dinlensinler, vazifelerini rahat yapsınlar; yemek yiyorlarsa yesinler, dinleniyorlarsa dinlensinler.

İşte bu sırada ötekisinin vazife başında olması, kulede, sınırda, hudutta nöbet tutması, uykusuz kalması... İşte bu göze de cehennem ateşi değmeyecek!.. Onun için, insan mü'min olunca, ne kadar büyük mükâfatlara eriyor. Askerlik yaparken ne kadar büyük sevaplar kazanıyor...

Askerde nöbet çizelgesi yaparlar, ikişer saat, üçer saat; yerine göre, zamanına göre, havanın sıcaklığına-soğukluğuna göre, askerler sırayla nöbet tutarlar. Kimisi kaytarmak ister, kaçırmak ister, geçirmek ister, gitmemek ister, bahane uydurmak ister... Ama işte bak İslâm'da, Allah rızası için nöbet tutmak ne kadar sevap.

Tabii savaşta da bu böyle olur; savaş olmayan zamanda da hudutlarda daima bekçiler bulunur. İşte o da hudutta bir şey olmadığı zamanda beklenmesi de sevap... Arkadaki müslümanlar emniyette oluyor. O nöbetçiler oraları bekliyorlar, düşman gelirse tedbir alacaklar diye, bütün hayat normal devam ediyor, halk rahat ediyor. Onun için onların ibadetlerinden, yaptıkları hayırlı işlerden, o bekçilere sevap verilir.

O bakımdan, Allah yolunda nöbet tutmak oldukça sevap. Böyle bir insanın gözüne cehennem ateşi haramdır. O cehenneme girmeyecek, cehennemi görmeyecek; cennete girecek, Allah'ın lütfuna erecek. Bu da güzel bir şey...

Tabii, özellikle nöbet tutan insanlar için, hudutlarda, askerde nöbet tutan insanlar için bir müjde bu...

Birincisi de Allah sevgisiyle gözü dolmuş olan, Allah korkusuyla ağlayan insanların bu duygusal durumları, bu incelikleri, zarafetleri, hassaslıkları imanın kuvvetinden oluyor. Hepimiz için bir müjde, biraz da teşvik. Yâni, gönlümüzü çalıştırmayı öğrenmeliyiz. İnsanın gönlü de çalışmalı, katı olmamalı, taşlaşmış olmamalı, ölmüş bir gönül olmamalı!.. Böyle bu güzel duyguları bilen, tadan, yaşayan bir gönül olmalı! Gönül çok önemli...

Hocamız Rh.A Mehmed Zâhid Kotku Hazretleri, o kadar uzun uzun dururdu ki bu gönül üzerinde; “Allah’ın insana en büyük nimeti gönlüdür!” derdi. Hani “Gönlüm kırıldı!” diyoruz ya, “Gönlümden şöyle geçti!” diyoruz ya, içi yâni... İnsanın bu iç alemi, iç dünyası... Koca bir alem, koca bir dünya, çok büyük bir nimet... Allah’ın verdiği bir enteresan kabiliyet bu insanın iç dünyası... Böyle düşünebilmesi, duygularının olması, gönlünün olması; en büyük nimetlerinden birisi... İşte o gönlün hassas olması, o hassaslığın gözyaşlarına dönüşmesi, onun cennetlik olduğunu gösteriyor. O kimsenin Allah tarafından büyük mükâfatlara ereceğini gösteriyor.

c. Harama Bakmayan Kimse

Gelelim üçüncüsüne...

وَحُرِّمَتِ النَّارُ عَلَى عَيْنٍ غَضَّتْ عَنْ مَحَارِمِ اللَّهِ

(Hurrimetü'n-nàru alâ aynin gaddat an mehàrimi'llâh)

“Bir göz ki Allah’ın haram kılmış olduğu şeyleri görmemek için, oraya bakmamak için kapaklarını kapatıyor, o tarafa bakmıyor. İşte böyle bir göze de cehennem ateşi değmeyecek...”

Yâni, o şahıs cehenneme girmeyecek.

Bu da çok önemli sevgili dinleyiciler, sevgili Akra dinleyicileri, kıymetli kardeşlerim!..

Ben dün Kadıköy’e gittim. Kadıköy’de çok sevdiğimiz bir kardeşimizin nikâhına çağrılmıştım. İstiyorlardı, ricaları vardı, ben gitmesem olmayacaktı. Tabi Kadıköy’ün kenarında arabamızı park ettik, oraya kadar yürüdük. Kılık kıyafet, Kadıköy’ün o iş hayatının canlı olduğu çarşılarında, sokaklarında insanlar...

Tabi müslümanlar var, imanı kuvvetli olan insanlar var; imanı bilmeyen, İslâm’ı bilmeyen insanlar var... Belki gayrimüslimler de var... Tabi o bölge biraz karışık bir bölge ama, beni üzen bir başka şey de, gayrimüslimle müslümanın farkı kalmamış giyimde, kuşamda; İslâmî ölçüler bakımından... O da İslâmî ölçülere uymuyor. Çünkü gayrimüslim, onun dini başka...

Aslında onların dininde de açıklık yok!.. Meselâ, hristiyanlıkta rahibelerin nasıl kapandığını bilirsiniz. Onların dininde de yok

aslında bu açıklık, saçıklık ama dinlememişler, öyle gidiyorlar. Ama müslüman?.. Müslüman da dinlemiyor!

Demek ki, eski ümmetlerin durumuna, ümmet-i Muhammed'in fertleri maalesef düşüyor. Eski ümmetleri Peygamber Efendimiz çok anlatmış. Kur'an-ı Kerim'de onlarla ilgili çok ayet-i kerimeler var. Onlara benzememek, onlar gibi olmamak, onların düştüğü hatalara düşmemek lazım!.. Onlardan ibret alalım diye, Allah-u Teâlâ Hazretleri onların kıssalarını anlatıyor. İbret alınsın diye, kıssadan hisse alınsın diye bunlar tabii ama, onların düştükleri hataların hepsine düşmüşler.

Peygamber SAS Efendimiz diyor ki bir hadis-i şerifinde:³

لَتَتَّبِعَنَّ سُنَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ شِبْرًا بِشِيرٍ أَوْ
ذِرَاعًا بِذِرَاعٍ حَتَّىٰ لَوْ سَلَكَوا حُجْرًا ضَبًّا
لَسَلَكَتُمْوهُ قَالُوا الْيَهُودُ وَالنَّصَارَىٰ قَالَ فَمَنْ

(خ.م.حم.ق.عن أبي سعيد؛ه.ك.عن أبي هريرة)

³ Buhârî, *Sahîh*, c.XI, s.272, no:3197; Müslim, *Sahîh*, c.XIII, s.152, no:4822; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.84, no:11817; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XV, s.95, no:6703; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.329, no:675; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XIV, s.441; Hatîb-i Bağdâdî, *el-Fakîh ve'l-Mütefakkîh*, c.I, s.461, no:409; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XI, s.495, no:3984; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.450, no:9818; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.93, no:106; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.433, no:8411; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.XV, s.102, no:38531; Ebû Hüreyre RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VI, s.186, no:5943; Ukaylî, *Duafâ*, c.IV, s.418; Sehl ibn-i Sa'd RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.133, no:30923; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XVII, s.331, no:18290.

(*Letettebiunne sünene'llezîne min kabliküm şibran bi-şibrin, ev zirâan bi-zirâin*) “Eski ümmetlerin adetleri sizlere de bulaşacak, onları yolunu adım adım, karış karış takip edeceksiniz, taklit edeceksiniz! (*Hattâ lev selekû hucra dabbîn leselektümûh*) Öyle taklit edeceksiniz ki, bir *keler*⁴ deliğine, kertenkele deliğine girseler; adettir, modadır diye siz de onların arkasından, onlar gibi oraya girmeye kalkacaksınız.”

(*Kâlû*) “Dediler ki: (*El-yehûdü ve'n-nasârâ*) Onlar yahudiler ve hristiyanlar mı?.. (*Kâle*) Buyurdular ki: (*Femen*) Ya kim?..”

Oraya girmeye ne lüzum var?.. Yâni insanın orada ne işi var?.. Halbuki girmemesi lâzım! Yâni, “Öyle takip edeceksiniz, öyle moda uyacaksınız, öyle şuursuzca taklit edeceksiniz ahir zamanda...” diye Efendimiz bildirmiş bu durumları.

Ben manzarayı bir din adamı olarak, bir din mensubu olarak, bu hadisleri, ayetleri bilen bir kardeşiniz olarak, hatırlıyorum ve üzülüyorum. Şimdi kadınlar özellikle ayrı bir sanayi bu, kendilerine baktırmak için çalışıyor. Yüzünün boyası, makyajı, kıyafeti, kılığı, eteğinin yırtmacı, göğsü, kolu, her şeyi âdetâ;

“—Ben ne yaparım, ne ederim, nasıl giyinirim, nasıl donanırım ki, karşımdakinin dikkatini çekebilirim?.. Karşımdakinin dikkati bana dönsün, herkes bana baksın!” diye adeta bir zihniyet bu. Buna göre ayarlanmış.

⁴ Keler bir çöl hayvanı, bir sürüngen cinsi.

Biz müslümanlar öyle değiliz, ayrı bir ümmetiz. Ayrı bir terbiyemiz var, ayrı bir anlayışımız var, Allah'ın emirlerine uyuyoruz biz, açılmayız, saçılmayız!.. Allah'ın kapatın dediği, örtün dediği uzuvlarımızı örteriz; erkekler de ve hanımlar da... Hanımefendiler de, beyefendiler de Allah'ın emirlerini dinlerler.

Peki, dinlemiyor. Meselâ, bir gayrimüslim ülkeye gittiniz veya bir gayrimüslimi gördünüz. İslâmî emirlere uymayan bir kimse gördünüz. İstenmeyen bir manzara, görülmemesi gereken bir manzara... Böyle bir manzara bazen şeyde de olur... Mesela; camdan içeri bakarsınız, ev halinde görürsünüz. Bakmaması lâzım! Kapıdan içeri bakar insan, içerideki, ev halindeki kimseyi görür; bakmaması lâzım!..

Öyle camdan, kapıdan bakan insan, evin içine girmiş gibi günah işliyor. Yâni, sokakta giderken baksanız kapıdan içeriye, sanki kapıdan içeriye izinsiz girmiş gibi... Evet, polis bir şey demez ama, ilâhi polis diyor. Bu ceza oluyor, günah oluyor; bakmaması lâzım! Hani bazen farkında olmaz, oturduğundan, kalkışından karşıdaki fark etmeden olur. Sen gene

bakmayacaksınız! Bazen örtündüğü halde açılır bir insan, uyurken açılır, oradan oraya dönerken, ayağını atarken olabilir bunlar.

Ne yapacak?.. İşte dün baktım oraya, o Kadıköy'ün çarşısına, pazarına... Bu hadis-i şerifin bu kısmını okurken bu hatırıma geliyor. Ne yapacak müslüman?.. Haram olan şeye bakmayacak! Nâmahreme bakmayacak, günaha bakmayacak! Açıklığa, saçıklığa bakmayacak!.. Bakmaması gereken yere gözünü tutacak, bakmayacak; gözünü örtecek.

(*Gaddat an mehàrimi'llâh*) *Gaddü'l-basar*, bu *gayın* ve *dad* harfiyle yazılıyor; gözü kapatmak demek. Gözün, biliyorsunuz bir kendisi var, bir de kapağı var. Allah ne güzel yaratmış, o da bir ibretli yaratılış...

Allah'ın gözü yaratma şekli bizde: Bir göz var, görücü alet... Bir de onun kapağı var, alttan üstten... İkide bir kapanıyor. Hatta saniyede bilmem kaç sefer otomatik kapanıyor. Gözün üstünü sulandırıyor, ıslatıyor. Gözün sıhhatini sağlıyor, görüşünü sağlıyor ama, bir taraftan da koruyor. Sinek gelse, hemen kendiliğinden kapanıyor. Bir şey gözüne doğru, yüzüne doğru insanın uçsa, hemen göz otomatik olarak kapanıyor. Refleks dediğimiz mekanizma ile kapanıyor. Ne kadar güzel yaratmış Allah!.. Her şeyimizi ne kadar mükemmel yaratmış, ne kadar konfor var.

Hani bir Amerikan arabası, bir lüks otomobile biniyorsunuz, ful aksesuar diyorlar. Aman şusu var, aman busu var, aman şu düğmeye basıyorsun, şöyle oluyor; şurada şu ışık var, şurada şu gösterge var, aman ne konfor... Asıl insanoğlunu vücudunda ne kadar konfor var...

Allah nasıl, ne güzel yaratmış!

İşte Allah'ın haram kıldığı şeylere o göz bakmazsa, kapağını kapatırsa, başını o taraftan çevirirse, gözünü yumarsa; o zaman nedir? İşte böyle bir göze, yâni böyle bir gözün sahibine de cehennem haramdır. Yâni, o kimse de cehenneme girmeyecek. Bu da bizler için çok güzel bir cümle... Hadisin bir cümlesi, bir parçası. Çünkü bu devirde bizim bunu çok yapmamız lâzım! Yani göz yummak, haram olan şeye bakmamak, namahreme bakmamak, günaha bakmamak çok önemli!.. Onun için, biz de ne yapacağız?.. Bu hadisin, bu cümlesindeki, bu edebi unutmayacağız.

Gözün kapağı var, demek ki bakılmak yasağı var bazı şeylerin... Zamanı gelince kapanacak. Lâzım ki, kapak yaratmış Allah... O bakımdan, haram olan şeylere bakmamak zihniyetine sahip olmalıyız. Böyle bir insan, Allah rızası için bakmıyor, gözünü kapatıyor.

Hani bazılarının hoşuna da gidiyor. Mecnun birisi vardı, bizim edebiyat fakültesinde okuduğumuz zaman... Bir keresinde, şimdi profesör olan bir arkadaşın yanında oturuyoruz. O da fakültede asistandı. Mecnun tabii:

“—Allah razı olsun, şu mini eteği icad edenden...” dedi. Tabii ben kaşlarımı çattım dedim ki,

“—Bak, Allah’ın ahkâmı, mizah konusu, şaka konusu, alay konusu yapılmaz! Yani Allah’ın yasakladığı bir şeyi, böyle Allah razı olsun diyerek söylemek küstahlıktır. Bunun cezası olur.” dedim.

Baktım samimi adam, fevkalâde memnun vaziyetten. Tabi mecnun, akli yerinde değil, akli dengesi tam değil. Onun için söylüyor bunu...

Ne yapacağız biz?.. Nefsin hoşuna gitse bile, haram olan şeye bakmamaya çok dikkat edeceğiz. Önemli bir husus oluyor bu devirde. Tüm müslümanlar için önemli... Özellikle erkekler hatıra geliyor ilk başta. Haram olan nâmahremlere bakmayacak ama, kadınlar için de aynı şey bahis konusudur. Hatta Kadıköy’ün işlek caddesine, çarşısına, pazarına gitmeye lüzum yok; evin içinde öyle, televizyonda karşısına bir müstehcen sahne geliverir insanın... Bakmamak lâzım, gözü korumak lâzım!..

Böyle Allah rızası için, nefsi istese bile kendisine hakim olan kimsenin, demek ki sevabı çok oluyor. O kimse cehenneme girmeyecek, Allah tarafından mükâfat olarak cennete sokulacak demek. Bu da güzel bir şey... Buradan da, bu cümleden de, bir güzel şey öğreniyoruz. Hepsi gözle ilgili dikkat ederseniz, birer birer bazı şeyleri öğreniyoruz.

d.Allah Yolunda Gözünü Kaybeden Kimse

أَوْ عَيْنٍ فُقِئَتْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

(Ev) diyor; ya rivayet öyle, ya da bir de şöyle rivayet var: (*Aynin fuki et fî sebîli'llâh*) “Allah yolunda kazaya uğramış, kör olmuş bir göz.” Bu kimse de cehenneme düşmeyecek... Neden?.. Allah yolunda savaştı, gözünü kaybetti. Gazi oldu; mermi geldi, patladı, yüzüne geldi, şöyle oldu, böyle oldu veya hayaletinden şöyle oldu, böyle oldu; gözü görmez oldu. Zaten insanın gözüne Arapçada, kerimesi derler. Yani çok muhterem bir ikram, çok değerli bir uzuv...

Peygamber Efendimiz'in hadis-i şerifi var:

“—Cebrâil geldi. Alemlerin Rabbi Allah-u Teâlâ Hazretlerinden bana bilgi getirdi. Buyurdu ki: Gözü gitmiş olan, yâni gözü körelmiş olan, gözü görmeyen bir insanın mükâfatı, benim cennetime girmekten başka bir şey değildir. Yâni cennetlik olacak; (*ve'n-nazaru ilâ vechî*) ve benim cemâlimi seyretmekle taltif olunacak, ahirette!”

Biliyorsunuz ahirette, cennetin içindeki nimetlerin en muazzamı, en muhteşemi, en güzeli, insanın cemâlullahı seyretmesidir. Allah'ın vech-i pâkine nazar etmesidir, müşâhede-i cemâlullahtır. O verilecek mükâfat olarak gözü görmeyen bir kimseye...

Tabii bu gözü görmemek çeşitli sebeplerden oluyor. Hastalıktan oluyor, küçüklükten oluyor, doğuştan oluyor, veya birkaza sonucu oluyor. Özellikle Allah yolunda olmuşsa, Allah yolunda feda olmuşsa, cihada gitmişken olmuşsa; tabii o da daha büyük bir mertebe... O da cehennem ateşi görmeyecek.

Allah-u Teâlâ Hazretleri, tabii dileriz ki cümlemize sıhhat ve afiyetler ihsan eylesin... Huzur ve saadetle, sulh ve sükûn içinde yaşamamızı nasib etsin... Ama, Allah'ın imtihanı işte; huzur içinde yaşayıp dururken bir ülkede savaş çıkabiliyor, maalesef... Alalım Bosna-Hersek'i, alalım dünyada savaş olan diğer yerleri... Hatta kendi ülkemizin bazı bölgelerini düşünelim!.. Hiç istemediğiniz halde, etrafınızdaki olaylarla sarılmış olabiliyorsunuz. Çevrenizde bombalar patlamış oluyor. İşte Kıbrıs gibi yerler...

Tabii bu durumda mü'min ne yapar?.. Sulhu sever, sükûnu sever, savaş istemez ama, Allah rızası için de, hakkını korumak için çalışır. Allah'ın emrettiği şekilde haksızlığa karşı direnir. Zalimin önünden kaçmaz, pes etmez...

Zulme imkân vermez, destek vermez. Tabii böylece cihad denilen, savaş denilen bir olay, istenmeyen bir olay ama olabiliyor. Bu devletler hukukunda da yeri olan bir durum. İşte herkesin bildiği şekilde, dünyanın her yerinde böyle şeyler olabiliyor. Her milletin başına gelebiliyor.

Bunu şu bakımdan söylüyorum: Cihad duygusu dolayısıyla İslâm'ı suçluyorlar.

Canım Amerika'nın savaşması yok mu? Vietnam'da savaştı, şurada savaştı, burada savaştı... Normandiya çıkartması olmadı mı, İkinci Cihan Harbinde?.. Almanya falancayla çarpışmadı mı?.. Fransa çarpışmadı mı?..

İngiltere savaşmadı mı?.. Savaşmıyor mu?.. Rommel Afrika'ya çıkmadı mı? Onunla Afrika'da çeşitli savaşlar olmadı mı?.. Atlas Okyanusu'nda deniz savaşları olmadı mı bu Avrupalıların arasında?.. Yani kimi suçluyorlar, ne hakla suçluyorlar, niye suçluyorlar?.. İslâm sulh ve sükûn dinidir ama, hakkı çiğnenirse ne yapsın?..

Bosnalı kardeşlerimiz, Yugoslavya taksim olunduğu zaman, "Tamam, biz de müstakil olacağız!" demişler. Hatta demişler ki:

"—Ayrı bir devletimiz oldu artık, bu silahları Türkiye'ye gön- derelim! Türkiye'ye lâzım olur, biz ne yapacağız silahı?.." demişler.

İşte bak, kendilerini savaşın içinde buluverdiler. Evet böyle savaş olunca da, insan tabi ya Őehid olur; ya yaralanır, uzuvlarından birini, bir kaçıını kaybeder, gazi olur; ya da sâlimen döner, muzaffer olarak döner. Hepsi kader... Allah'ın ne yazdığını bilmiyoruz alınımıza...

Hayırlara erdirsin, Őerlerden korusun... "Böyle bir durumda eğer bir azası kaybolmuşsa, gözü çıkmış kör olmuşsa; tabii onun da mükâfatı cennettir. Cehenneme o kimse düşmeyecektir." diye bildiriliyor hadis-i Şeriflerde.

Allah-u Teâlâ Hazretleri, bu güzel hadis-i Őeriften aldığımız derslere göre kendi dînî duygularımızı düzenlememizi, hareketlerimizi tanzim etmemizi, her işimizi Allah'ın rızasına uygun yapmamızı nasib eylesin...

Her çeşit haramdan, g nahtan korunup, Allah'ın sevdiği her çeşit güzel işleri, hayrat u hasenâtı yapmayı nasib eylesin...  mr m z  rızâ-yı bârîye uygun geçirip, verimli, hayırlı, sevaplı,  mmet-i Muhammed'e faideli işler yaparak geçirip, bu dünya hayatı bittikten sonra ahirete, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin huzuruna sevdiği razı olduğu kul olarak varıp, cennetiyle cemaliyle müşerref olmayı nasib eylesin...

Aziz ve sevgili Akra dinleyicilerim, *es-selâmu aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekât h !*..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŐAN

29. 09. 1995 - İstanbul

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

